

**אטוב
 התורה**

אהבת – העם והארץ // הרב בן ציון סופר

רכישת שדה המכפלה בידי אברהם מיד עפרון החיתי, מובילה אותנו - בפרט בימים אלו - להעמיק ולהתבונן בזיקה המיוחדת שבין עם ישראל לארץ ישראל.

בכמה מקומות המשילו נביאינו את הקשר בין העם לארץ לקשר שבין איש לאשתו, לטוב ולמוטב. כך למשל בנבואת ישעיהו (סב, ד-ה):
 לא יאמר לך עוד עזובה ולא רצף לא יאמר עוד שמתמה פי לך יקרא חפצי בה ולא רצף פעולה פי חפץ ה' בך וארצך תבעל: כי יבעל בחר
 בתולה ובעלון בניה ומשול חתן על כלה ישיש עליה א-להיה:

ונראה, כי הזיקה בין מערכת היחסים של איש ואשה לבין זו של עם ישראל וארצו, באה לידי ביטוי גם בדרשת הגזרה שווה המפורסמת המובאת בריש מס' קידושין (ב ע"א), כמקור לדין קדושי כסף: וכסף מנא לן? גמר קיחה קיחה משדה עפרון, כתיב הכא: כי יקח איש אשה, וכתוב התם: נתתי כסף השדה קח ממני.

דרשה זו כמובן טעונה ביאור, שהרי אינספור פעמים נאמר בתורה השורש ל.ק.ח., ומה ראו חכמים למצוא קשר דוקא בין קיחה דאשה לקיחה דשדה עפרון. יתר על כן, התוס' שם (ד"ה וכתוב) כבר עמדו על כך שהקיחות בשני צדדי הגז"ש אינן דומות כלל זו לזו - בפס' כי יקח איש אשה האשה היא הנלקחת, ואילו בפס' נתתי כסף השדה קח ממני הכסף הוא הנלקח, ולא השדה (זאת מלבד השוני הלשוני בין המילה 'יקח' למילה 'קח').

ברור אם כן שחז"ל הסתמכו לא רק על הדמיון הלשוני בין הפסוקים, אלא גם ובעיקר על הקשר הרעיוני שביניהם. ומוטל עלינו לברר מהו אותו רעיון יסודי העומד בבסיסה של דרשה זו.

וקודם לכן יש להבין פשר ביטוי זה של 'קיחה' - ממי לוקח האיש את האשה, ומה טיבה של לקיחה זו? אולי שורש הענין נעוץ בראשית ימות עולם, במעשה הלקיחה הראשון שנעשה בעולם, שם אכן חוזר על עצמו לשון 'קיחה' מספר פעמים. וכך נאמר בפרשת בראשית (ב, כ-כד):

ויקרא האדם לשמות לכל הבהמה ולעוף השמים ולכל חית השדה ולאדם לא מצא עזר פגגדו: ויפל ה' א-להים תרדמה על האדם ויישן וינקח אחת מצלעתיו ויסגר בפשר תחתונה: ויבן ה' א-להים את הצלע אשר לקח מן האדם לאשה ויבאה אל האדם: ויאמר האדם זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת: על כן יעזב איש את אביו ואת אמו וידבק באשתו והיו לבשר אחד:

הקב"ה לוקח צלע מהאדם וממנה יוצר את האשה. את אותה הצלע שהפכה לאשה מחזיר הקב"ה לאדם, כי ממנו נלקחה.

וכמעשה שהיה באדם הראשון, כך הוא מעתה בכל אדם ואדם. כאשר איש ואשה החליטו להקים בית, המעשה שעל ידו הם נקשרים זה בזה הוא לקיחת האשה בחזרה אל האיש, שהרי היא היא הצלע שנלקחה ממנו מעודו, עצם מעצמיו ובשר מבשרו. הלא זוהי האבדה שאחריה חיזר עד שמצאה. כך שני גופים, שמלכתחילה היו גוף אחד, נפגשים שוב וחוזרים להיות לבשר אחד.

לקיחה זו במובנה הפשוט והטבעי נעשית ע"י ביאה, אך חז"ל למדו משדה עפרון שאפשר לעשותה גם ע"י נתינת כסף. בכדי להבין את הקשר לשדה עפרון, נביא את דברי רש"י בתחילת פרשתנו (כג, ד), על הפס' 'גר ותושב אנכי עמכם' שאומר אברהם לבני חת: גר ותושב אנכי עמכם - גר מארץ אחרת ונתישבת עמכם. ומדרש אגדה אם תרצו הריני גר, ואם לאו אהיה תושב ואתלנה מן הדין, שאמר לי הקדוש ברוך הוא לזרעך אתן את הארץ הזאת.

וכן מבואר בכמה מקומות בחז"ל (בראשית רבה עט, ז. ועוד), שקניית השדה והמערה ע"י אברהם בכסף מלא, לא באו אלא להסיר לזות שפתיים של אומות העולם מישראל, אך מצד האמת בלאו הכי כבר זכה אברהם בכל ארץ כנען ע"י הילוכו בה לארכה ולרחבה (עיין ב"ב ק ע"א).

// המשך בעמוד האחורי

מזל טוב //

לר' שמואל בלנק
 לרגל הולדת הבן

לר' יעקב אריאל שוקרון
 לרגל הולדת הבן

לר' עמית ביטון
 לרגל הולדת הבת

לעקיבא מילר
 לרגל נישואיו

ליעקב עמיחי סופר
 לרגל הולדת הבן

לא מדוכאים ומסכנים ב'מחנות פליטים', שכל חפצם הוא רווחה ושגשוג, אלא פראי אדם, שכל חפצם הוא אטבח אל-יהוד. התעוררנו מהאשליה של טרור-יחידים למציאות של טרור-לאומני. התפכחנו ממכבסת המילים הפרוגרסיבית למלחמת הקיום האכזרית של החיים האמיתיים. לתשובה לאומית אנו קרואים, כשבראש ובראשונה עלינו להכיר בייחודיות אומתנו, ובמהות לאומיותנו.

הציבור החילוני - נקרא לתשובה לאומית-רוחנית.

אין להתעלם מכך שאירועי הטבח ההמוני פרצו בעיצומה של מסיבה, שכל מרכיביה הפוכים בתכלית מרוח תורת ישראל. חילול השבת, וחילול המועד, ריקודי תערובת של גילוי עריות, והעמדת פסל של עבודה זרה. שמחת היפך-התורה. כל זה הגיע על רקע חילול וביזוי התפילה ביום הקדוש בשנה, ואחרי מלחמת דת על איסור ריקוד בהפרדה עם ספרי תורה. שפל רוחני שלא היה מזה דורות.

עם ישראל נקרא לתשובה גדולה.

גם מי שקשה לו בשלב זה לקיים את חוקי הדת ומצוות התורה, וגם אם כלל אינו מעוניין בכך, לכל הפחות יש לו לכבד ולשמור על הפרהסיה היהודית, על המרחב הציבורי, על הצביון הרוחני-התורני של מדינת היהודים.

הציבור החרדי - צריך לעשות תשובה לאומית.

בשעת מלחמה קשה זו, כשצעירי בניה של האומה נשלחים לחזית, נלחמים ויוצאים לעזרת ישראל מיד צר הבא עליהם, וחלקם אף נפצעים, או חלילה נהרגים. קשה, ובלתי נסבל, לראות ציבור שלם עומד מנגד. לא מנגד ממש, כמובן, כי הם קושרים ציציות לחיילים, אורזים חבילות מזון, זועקים פרקי תהילים, לומדים תורה ומתפללים להצלחת החיילים, ובמצבים הקשים מתנדבים לזיהוי חללים. אבל זה לא אותו דבר. אינו דומה מי שנשלח לחזית, ומי שלא ישן בלילה כשבניו שוכבים במארב מול האויב, למי שיושב לבטח בין כותלי בית המדרש, עם המזגן הדולק, גם אם באמת ובתמים לבו הוא לב כלל ישראל, והוא מתפלל ומייחל לשלומם ולניצחונם.

הציבור החרדי, רבניו ומנהיגיו, נקראים לתשובה לאומית גדולה. עליהם לשאת בעול עם חבריהם, ולמצוא מהר את הדרך לשלב את בחורי המגזר בצבא-ההגנה-לישראל, ובשאר ענייניה וצרכיה הכלליים של המדינה.

מלחמה לא פורצת סתם.

פוגרום אכזרי שכזה, לא מגיע אלינו בלי סיבה.

אין ספק שהקב"ה מעורר אותנו לתשובה גדולה.

עלינו להתבונן בהתנהגותנו הלאומית ערב פרוץ המלחמה, ומתוך כך להתעורר לתשובה. עם-ישראל נחלק למחנות ומגזרים, וכולם נדרשים לתשובה לאומית. החלק הקל הוא לראות היכן טעו אחרים, אולם עיקר התבוננותו והתעוררותנו צריכה להיות בתוך מגזרנו פנימה.

ונתחיל מן הקל אל הכבד:

כל המגזרים - צריכים לחזור בתשובה לאומית.

המלחמה פרצה בתוך עומקו של פירוד-לבבות ושסע חברתי עצום, ואין ספק שהקב"ה מעורר אותנו לתשובה גדולה בעניין אחדות העם.

עלינו ללמוד כיצד לנהל מחלוקות. לא בשיסוי ונאצות, אלא מתוך כבוד הדדי.

זה מחייב גם את עמדת המיעוט - לקבל בהכנעה את הכרעת הרוב, לא 'לשבור את הכלים' ולשרוף את המדינה, ולא לעודד סרבנות או להשמיץ את מדינת ישראל ברחבי העולם. אבל זה מחייב גם את הרוב - לכבד את צורכי ורגשות המיעוט. לא לרמוס את מחנה המתנגדים, לא לעורר מדנים, ולא 'לתקוע אצבעות בעיניים'.

מחנה השמאל - צריך לעשות תשובה לאומית.

המלחמה הכתה בעוצמה בקיבוצי ויישובי עוטף עזה. באותם יישובים שרק לפני עשרים שנה עמדו אנשיהם בצמתי היציאה מגוש קטיף, והפגינו נגד המתיישבים: 'די לגוש, די לכיבוש'. אותם יישובים, שניסינו - מתיישבי קטיף - להסביר, ולהתחנן שאנחנו חומת המגן שלהם, שיציאת צה"ל והמתיישבים מחבל עזה תהיה בכייה לדורות, ושהם עלולים להיות הראשונים להיפגע מכך, היישובים שאטמו אוזניים לזעקותינו, מבינים כעת בדרך הקשה והנוראה, לדאבון הלב, את טעות חייהם. לתשובה גדולה הם נקראים. ובעת כזו, אנו מוכנים לשכוח ולסלוח.

אנשי הפרוגרס וטשטוש הזהויות - נקראים לתשובה לאומית.

הטבח האכזרי חשף, למי שעדיין לא הכיר, את פרצופה של האומה הערבית, צאצאי ישמעאל. לא בני אדם עומדים מולנו, אלא הגרועים שבחיות הטרף.

ומה איתנו? על מה הציבור הדתי-לאומי צריך לעשות תשובה?
לכאורה צדקנו לאורך כל הדרך:
עסקנו ביישוב הארץ, והתיישבנו בחבל עזה. אנו משתדלים
ללכת בדרך ה', ללמוד ולקיים. אנו מתגייסים לצבא, ומרגישים
זכות לקחת חלק בהגנה על המדינה.

אך בוודאי שגם עלינו לעשות תשובה לאומית גדולה.
כְּשֶׁלֵּנוּ במשימת ההסברה הדתית.

המלחמה הגופנית תפסה אותנו בעיצומה של מלחמה רוחנית.
ארגוני הקירוב שלנו, שעשו ועושים עבודת קודש למופת, סומנו
כאויב העם ולא כאוהבו. ביישובי העוטף המותקפים לא נמצאו
כמעט בתי כנסת.
במקום להיות איתם או להזמין אותם אלינו להקפות בשמחת
תורה, זנחנו אותם ל'מסיבות טבע' אליליות.
הסתגרנו בישיבות וביישובים שלנו, והותרנו אותם לבד במערכה
הרוחנית.

התינוקות נשבו, והאחריות עלינו.

כל ישראל ערבים זה בזה.

קעת אנו קרואים לתשובה רוחנית-לאומית.
למצוא מסילה לליבות העם.

עלינו לשנות אסטרטגיה בהפצת התורה.

לפרוץ דרכים חדשות בהפצת אור האמונה, בהדרגה, ובדרכי
נועם.

הבה נפיץ את האור הגדול, את אור התורה, באמונה ובאהבה.

גם בתי המדרש שלנו - נקראים לתשובה לאומית.

אנו עסוקים יומם ולילה בחלקה המעשי של התורה, בפלפול,
בדייקנות ובלמדנות.

אבל עזבנו את נשמת התורה!

דור שלם דורש אמונה ודעת אלוקים, ואין מי שייתן מענה.

לצד השינון וההתמדה בתלמוד ובהלכה, שהם יסודותיה
המעשיים והחיוניים של התורה, **חובה עלינו לעסוק הרבה**

בחלקיה הרוחניים של התורה.

בספרות האגדה של חז"ל, במחשבת הראשונים האחרונים,
החסידיים ובעלי המוסר, במשנת הרב קוק ותלמידיו, ובכלל הוגי
הדעות ובעלי ההשקפה התורנית והלאומית.

**כך נוכל לצאת להסברת ולהשפעת האמונה, מתוך גדלות,
עמקות, ורוחב דעת.**

המלחמה הזו,

מלחמת שמחת תורה,

לא תשבור את רוחנו,

אלא תרומם אותנו,

את כולנו,

לתשובה לאומית-רוחנית גדולה.

ומתוך החושך הגדול

תצמח לנו מהרה ישועה ואורה.

שידוכין בפרשת חיי שרה // יעקב יוסף אליאס

פרשת חיי שרה עוסקת בענייני שידוכין מתחילתה ועד סופה:
בתחילה עוסקת הפרשה בקניית מערת המכפלה, משם לומדת
הגמרא (בתחילת מסכת קידושין) שהאשה מתקדשת בממון. לאחר
מכן עוסקת הפרשה בשליחת אליעזר למצוא אשה ליצחק
ובנישואי יצחק ורבקה, ולבסוף אברהם לוקח את קטורה לאשה.
ואולי לכן הפרשה נקראת 'חיי שרה': בזכות האשה זוכה לחיים,
שנאמר: ראה חיים עם אשה אשר אהבת (ילקוט שמעוני פר'
בראשית) ושרה אמנו היא האשה הראשונה בישראל. כמו"כ שרה
נקראת יסכה ע"ש שסוכה ברוח הקודש (מגילה יד ע"א), ורוח
הקודש רומזת לשכינה השורה בין איש לאשתו. כמו"כ 'יסכה'
ירמוז לסכך ולחופה, וירמוז ליון ולמים המתנסכים ע"ג המזבח:
על היון מברכים ברכת חתנים, והמים מסמלים חיים להם זוכה
בזכות האשה.

אפשר עוד, ששם זה ירמוז לסיפה: כשם שהסיפה מחברת בין
דפים, כך השכינה מחברת בין איש לאשה. המילה שדכן היא

סיוני פרשה

מילה נרדפת למהדק: כשם שמהדק מחבר דפים, כך שדכן מחבר
בין איש לאשה.

מערת המכפלה

מצינו קשר הדוק בין הנישואין לבין מערת המכפלה:

א. הגמרא (קידושין ב ע"א) לומדת שהאשה מתקדשת בממון
מקניית מערת המכפלה - 'קייחה קייחה משדה עפרון'.

ב. המערה נקראת 'מכפלה' ע"ש הזוגות הקבורים בה (רש"י).

ג. השם 'חברון' רומז לחיבור בין איש לאשה: וְהָיָא חֲבֵרְתָּךְ
וְאֵשֶׁת בְּרִיתְךָ (מלאכי ב, יד).

ד. מובא במדרש (ב"ר פר' חיי שרה. הובא במאמר נ"ו) שמזמור אשת
חיל נאמר על שרה אמנו בשעת פטירתה.

ה. מובא בזוהר שפתח גן עדן נמצא במערת המכפלה. אנו
מתפללים ששמחת החתן והכלה תהיה כפי שהיה בגן עדן
מקדם.

1. לאחר שמסתיימת פרשיית המערה וקבורת שרה, שולח אברהם אל אליעזר למצוא אשה ליצחק.

ויש לבאר בכמה אופנים מה הקשר בין שניהם:

א. **מידת החסד:** קבורה היא חסד של אמת, שלא למטרות רווח. חיי הנישואין מבוססים על גמילות חסדים: הן מצד שאיש ואשה משלימים זה את זה, והן מצד הולדת ילדים וגידולם. והחסד הוא צריך להיות לשם שמיים, שלא ע"מ לקבל פרס.

ב. **המיתה כמניע להקמת בית:** אומרת הגמרא (ברכות לא ע"א) שרוב המנונא זוטי התבקש לשיר בחתונה, והוא שר: ווי לן דמיתנן, ווי לן דמיתנן [אוי לנו כי נמות]¹. מסביר הרב ברוך רוזנבלום שליט"א שרוב המנונא שר זאת בחתונה כיון שהמיתה היא המניע של האדם להנשא: כיון שהאדם אינו חי לנצח, הוא מכיר בצורך להוליד ילדים שימשיכו את דרכו. כעין זה משמע מדברי הגמרא (ע"ז ה' ע"א) אמר ר"ל: בואו ונחזיק טובה לאבותינו, שאלמלא הן לא חטאו - אנו לא באנו לעולם, שנאמר: אני אמרתי אלהים אתם ובני עליון כלכם, חבלתם מעשיכם אכן כאדם תמותו וגו'. כלומר בשעה שעם ישראל זכה לחיות חיי נצח הם לא התחייבו בפריה ורביה. התשובה שלנו נגד הטרור שמבקש להשמיד את עם ישראל היא דווקא ע"י הקמת בתים והמשכת הדורות. אסור לתת למצב לייאש אותנו אלא אדרבה, להשתמש בזה כמניע להקמת בתים בישראל.

ג. **תיקון חטא אדה"ר:** אומר הזוהר שחטא אדה"ר כלל שלושה חלקים: גילוי עריות, ע"ז וש"ד², וכל אחד משלושת האבות תקן את אחד החלקים הללו:

אברהם אבינו תקן עבודה זרה, שאברהם נלחם בעבודה זרה ופרסם בעולם את האמונה בה'. יצחק אבינו תקן שפיכות דמים, בכך שפשט צוארו ע"ג המזבח. ויעקב אבינו תקן גילוי עריות, שיעקב לא ראה קרי מימיו (רש"י בראשית מט, ג). מסביר האר"י שעל כן האבות קבורים במערת המכפלה יחד עם אדם וחווה.

אומר ר' דוד אבוחצירא, שבשעת הנישואין יש כח ביד החתן והכלה לתקן מעט מחטא עץ הדעת. ועל כן בברכת חתנים מבקשים מה': שמח תשמח רעים אהובים כשמחך יצריך בגן עדן מקדם, כפי שהיה בגן עדן לפני החטא. אפשר לומר שהנישואין מהווים תיקון לחטא אדה"ר מצד שבאותו חטא חווה הכשילה את האדם, ומאידך, אומרת הגמרא (יבמות סג ע"א) שהנשים מצילות את בעליהם מן העבירה.

ניתן לראות זאת אצל האבות: שרה אמנו הורתה לאברהם לגרש את ישמעאל [ואולי אברהם נצטוו לשמוע בקולה, כנגד האדם שחטא בשמיעה לקול אשתו], בזכות רבקה יצחק ברח את יעקב, ובזכות רחל יעקב נשא גם את לאה והקים את בית ישראל. אולי לכן הפועל 'שמע' הוזכר שש פעמים בקניית המערה: האדם הראשון חטא ביום הששי לבריאת העולם בכך ששמע בקול אשתו.

ד. **השלמת נסיון העקידה:** קבורת שרה היתה כעין המשך של נסיון העקידה: כאשר שמע אברהם שאשתו נפטרה בעקבות העקידה, היה זה נסיון עבורו שמא יתחרט על המצוה. ובזכות העקידה זכה יצחק להנשא, כפי שאומר השפתי כהן (בראשית כב, כ): ואם תאמר למה נתאחר לידתה של רבקה עד אחר העקידה, כבר אמרנו דיצחק מחילא דנוקבא אתא (בא מצד הנוקבא) שנאמר "והנה בן לשרה אשתך" לא אמר והנה בן לאברהם. כלומר יצחק נולד מ'סיטרא דנוקבא', ולא יכל לישא אשה עד שיקבל נשמה מ'סיטרא דדוכרא'.

ה. **הבדלת ישראל מהעמים:** הנישואין מבדילים את עם ישראל מאומות העולם, כיון שעל ידם שורה השכינה בין איש לאשתו. ועל כן מברכים בברכת האירוסין: 'מקדש עמו ישראל ע"י חופה וקידושין'. וזה עניינה של מערת המכפלה: המערה נגלתה לאברהם ביום השלישי למילתו (פדר"א ל"ו), והמילה מבדילה את ישראל מאומות העולם (נדרים ג, יא). ושם קבורים שלושת האבות, לומר שיצחק ויעקב הם ממשיכי דרכם של אברהם ושרה.

ו. **אחיזת ישראל בארץ:** נשות ישראל חבבו את הארץ, כפי שמצינו אצל בנות צלפחד (רש"י במדבר כו, סד). וקניית השדה מסמלת את אחיזתם של אברהם וזרעו בארץ הקודש: כיון ששם קבורים שלושת האבות, הדבר מורה על כך שיצחק ויעקב הם ממשיכי דרכו של אברהם, וממילא עשו וישמעאל לא יוכלו לטעון בעלות על הארץ. ואכן מצינו שישנו קשר בין מערת המכפלה לבין יהושוע ופֶלֶב שרצו להכנס לארץ: פֶלֶב הלך למערת המכפלה להשתטח על קברי אבות (סוטה לד ע"ב), ואומרת הגמרא (סנהדרין קז ע"א) שכאשר השתנה שמה של שרי לשרה, אות י' נתנה ליהושוע.

(שבת קמו ע"א) שהנחש בא על חווה והטיל בה זוהמא. ואומרים רבותינו המקובלים (ר' חיים ויטאל והרמ"ע מפאנו), שהאדם חטא בכך שהוא בא על אשתו ביום בו נבראו ולא המתין לכניסת השבת: ועשה הזיווג בחול ולא הבדיל בין קודש לקודש... ולא המתין לשבת העליון שאין בו שטן. כמו"כ אומר הרמב"ן (ב, ט) בשם המפרשים: היה פרוי מוליד תאות המשגל, ולכן כסו מערוניהם אחרי אכלם ממנו. **שפיכות דמים** - חטא זה הביא מיתה לעולם.

¹ ע"פ הקשר הדברים שהוזכרו לפני"כ בגמרא, מטרתו היתה למנעם משמחה יתרה המביאה לידי קלות ראש.

² שמעתי מהרב ברוך רוזנבלום כיצד החטא כלל את שלושתם: **עבודה זרה** - אומר המדרש (ב"ר יט, ד), שהנחש טען שהקב"ה אכל מן האילן וברא את העולם. מסביר הרשב"א שבכך שהאמינו לדברי הנחש שהאילן היה כאן לפני ית', כפרו בכך שהקב"ה קדם לכך וברא את הכל. **גילוי עריות** - אומרת הגמרא

דם הבן כיסה המזוזה
וסביב דם אחותו הוחה
ואש להבה בם אחזה
שאל מתחת רגזה

כציפורים בכלוב בניי וזקני
לא פסח והמליט מקניי
ומשחית נגף מחמד עיניי
איכה יעיב באפו אדני

עולל קט הגג עלה
נס ויברח מחרב משכלה
עד הנפש נגעה ואזלה
מלאו מתניי חלחלה

ידו בי שבה הפכה
ונפש מעוכה וגופה חתוכה
ואם בעוללה יוקדה כרוכה
יום מהומה ומבוסה ומבוכה

ממפלסים פלס ואנך משו
העיזו מכפר עזה החישו
ניד בעוז הרכיבו חרשו
חורב אל מימיה ויבשו

בגודה ארץ ארורה אדמה
לכסות הרוגיה עד כמה
מקום יללת נרדף דממה
לפני גוזזיה נאלמה

כרם היה לידידי תפארה
גפן פוריה תמיד ינצרה
הלא יראה צרו ארה
ופושע מבטן קורא

חלקי ה' תאמר יחידתי
ראה ושעה המיית דמעתי
אל תבוש נפשי מתוחלתי
אל תעלם אזנך לרוחתי לשועתי

נועד עליי צר וסודו
אלי נחלה הרחיב צעדו
שחר וילבש קללה כמדו
מכף רגלו ועד קדקדו

פתאום השברתי עלי הילילו
שומר וצופה בידו נפלו
בוני גדריי לשוא עמלו
חל וחומה יחדו אומללו

סב את סף דלתי
היום חדר בחדר נחבאתי
מוות בחלוני שאל נשקפתי
אך לשקר שמרתי

בן את אמו ישאל
היש אותך מודעת יגאל
ותען אולי ירא מגואל
ויאמר אנכי אגאל

לבנו אהובו אב יאמר
לא זנח אל ויתעמר
ושב וניחם ולב נכמר
לשלום מר לי מר

השקיתנו תרעלה הראיתנו קשה
דרכנו סתרת כעוורים נגששה
מזעמך ומפני חרב נטושה
כאבי נצח ומכתי אנושה

גדע בריחי ונפשי נוקשה
הושלכה גויה ואיה הראשה
כצאן הרגה ילד ואשה
אם על בנים רוטשה

קדר מצלמוות עור בשרם
על דברת האלהים לברם
ירצחו עצמותיי מכליותיי באמרם
כי לא כצורנו צורם

על פי זה, ולפי מה שנתבאר לעיל ביסודה של ה'קייחה' בקדושי אשה, נוכל להבין את הקשר בין שדה עפרון לקדושי אשה. אברהם 'קונה' את השדה מעפרון ונותן לו את הכסף, אך באמת השדה היתה שייכת לאברהם מלכתחילה, שהרי כל א"י ניתנה כבר לו ולזרעו, אלא שעד אותה העת הוחזקה ביד עפרון. לצורך החזרת השדה לרשותו, הוצרך אברהם לתת כסף לעפרון. ומכאן למדו חז"ל, שאף בקדושי אשה יכול האיש להחזיר אליו את האשה שהיתה כבר שלו, ע"י שנותן לה (או לאביה) כסף ויחזירנה לו.

והרי זה כדבר הבא ללמד ונמצא למד. הקשר בין אברהם, ובעקבותיו כל זרעו אחריו, לארץ ישראל, אכן דומה הוא לקשר העמוק והמהותי שבין אדם לאשתו. זהו קשר פנימי ושורשי שאי אפשר לנתק, שכן הוא אינו נובע רק מהישיבה הנוכחית של עמ"י בארצו, אלא נעוץ הוא בראשית ימי עמינו, בנתינת הארץ לאבותינו לנחלה. זוהי אהבה ארוכת שנים שאינה תלויה בדבר. תשוקה וכיסופים בנות אלפי שנים, לחונן את אבניה ועפרה, להתגולל בהם ולנשקם, כיאה וכיאות לארץ שהינה חלק מגוף האומה, עצם מעצמיה.

והם הם דבריו הידועים של הראי"ה זצ"ל בראשית אורותיו:

ארץ ישראל איננה דבר חיצוני, קניין חיצוני לאומה, רק בתור אמצעי למטרה של ההתאגדות הכללית, והחזקת קיומה החומרי או אפילו הרוחני. ארץ ישראל היא חטיבה עצמותית קשורה בקשרי חיים עם האומה, חבוקה בסגולות פנימיות עם מציאותה.

נתפלל ונשתדל, לזכות לחזק את אחיזתנו בארץ קדשנו, ולממש את החיבור לרגבי אדמתה בכל מרחביה. גם אל אותם חבלי ארץ שנדמה כי נעשה בהם מעשה גירושין בין העם לארצו, שוב נשוב אליהם בכוחות מחודשים ורעננים, באהבה רבה ובשמחת עולם על ראשנו.

אחורה נא

חידות בתנ"ך // דוד פריש

שאלות לפרשת חיי שרה:

1. "ה' אלקי השמים אשר לקחני מבית אבי..." שלושה אנשים נוספים השתמשו בביטוי "אלקי השמים". מי הם?
2. שוח הוא שמו של אחד מבני קטורה. מי בתנך בא ממקום בשם שוח?
3. "ויקח העבד עשרה גמלים מגמלי אדניו וילך וכל טוב אדניו בידו". על מי נאמר: "ויקח מנחה בידו וכל טוב דמשק משא ארבעים גמל"
4. "ותשא רבקה את עיניה ותרא את יצחק ותפל מעל הגמל".
 - א. על מי מסופר שצנחה מעל החמור?
 - ב. על מי נאמר שנפל מעל מרכבתו?

הקשית לשאול:

הראשון סב סבו של מלך מבולבל
השני כמניין ימות החמה
השלישי נכדו של משלח בנים
והרביעי בכור למאבד הבכורה
מי אני?

בכל צרתם לו צר ומלאך פניו הושיעם באהבתו ובחמלתו הוא גאלם וינטלם וינשאם כל ימי עולם //

מערכת אשכולות ובית ישיבת כרם ביבנה משתתפים בצערם הכבד של כל המשפחות השכולות שבניהם ובנותיהם נפלו במלחמה על קידוש השם.

אנו מתפללים ומייחלים לרפואת כל הפצועים, לשחרור החטופים במהרה בריאים ושלמים, ולשמירת כל חיילי צה"ל בכל מקום שהם ובכללם את כל תלמידי הישיבה המשרתים בקודש, ה' ישמור צאתם ובואם, ויתן את אויבינו ניגפים לפנייהם ויעטרם בכתר ישועה ובעטרת ניצחון.

